

GÖTEBORGS SPÄRVÄGAR
Trafikdriftavdelningen

SIGNALINSTRUKTION

FOR

SPÄRVAGNSTRAFIKEN

Fastställd av Statens Vägverk den 9 mars 1973

att gälla fr.o.m. den 1 april 1973

Gäller fr.o.m. 1973-04-01

INNEHALLSFÖRTECKNING

Sakregister

SIGNALINSTRUKTION

- § 1. Giltighetsområde.
- § 2. Tillåtna signalmedel och signaler
- § 3. Tillsyn av signalmedel.
- § 4. Signals givande.
- § 5. Åtlydnad av signal från signalgivare.
- § 6. Signalmedel och signaler på linjen och vid vagnhallar.

SAKREGISTER

§		Sid.
6:2c	Avgångssignal	10
6:9e	Backsignal	16
6:10a	Bansignaltavla	17
1	Giltighetsområde	5
6:11	Hastighetstavla	19
6:14	Hållmärken	22
6:15	Hållplatsstolpe	23
6:7	Kontrollsignal	13
6:9f	Kopplings signaler	16
6:9d	Körsignal	15
6:8	Ljussignal i vagnhallsportar	13
6:6	Lystringsmärke	12
4:4	Mörkersignal	6
6:5	Ogiltighetsmärke	12
6:10b	Orienteringstavla	17
5:4	Otydlig signal	6
5:6	Polismans signal	6
5:1	Rörlig stoppsignal	6
6:16	Sektionsmärke	23
4:3	Signalgivares placering	6
	Signalinstruktion	5
6	Signalmedel och signaler på linjen och vid vagnhallar	7

§		Sid.
4:5	Signalmedels placering	6
6:13	Signalmärke vid markdetektor	22
6:20	Signalmärke vid enkelspårsdrift på dubbelspår	24
4	Signals givande	5
5	Signals åttlydnad	6
6:4	Slutmärke	11
6:2	Spårvägssignal	8
5:2	Stillahållen stoppsignal	6
6:12a	Stopptavla	20
6:12b	Stoppmärke	20
6:9	Stoppssignaler	14
3	Tillsyn av signalmedel	5
2	Tillåtna signalmedel och signaler ...	5
6:17	Tilläggstavla till varningsmärke vid sprängningsarbeten	23
6:1	Trafikljussignal för allmän trafik ...	7
6:19	Varningsmarkering	24
6:9c	Varsamhetssignal	15
6:3	Väggkorsningssignal	11

Anm. Ändrad eller nytillkommen text är angiven med ett lodrätt streck i marginalen.

SIGNALINSTRUKTION

§ 1.

Giltighetsområde.

Signalinstruktionen gäller för all körning med spår-
vagn.

§ 2.

Tillåtna signalmedel och signaler.

Endast de signalmedel och signaler, som anges i denna signalinstruktion eller eljest fastställts skall användas. De skall begagnas endast på det sätt och för det ändamål, som är föreskrivet.

§ 3.

Tillsyn av signalmedel.

Den som under sin tjänstgöring skall använda signalmedel, är skyldig tillse, att det är i brukbart skick.

§ 4.

Signals givande.

1. Signal till igångsättning får ej ges förrän signalgivaren förvissat sig om att avsedd rörelse kan ske utan fara.

2. Signal skall ges tydligt.
3. Signalgivare skall placera sig så, att det klart framgår för vem signalen gäller.
4. När dagsignal ej kan uppfattas tydligt användes mörkersignal.
5. Signalmedel får ej placeras eller bäras så att signal ges oavsiktligt.

§ 5.

Åtlydnad av signal från signalgivare.

1. Visas rörlig stoppsignal med arm, signalflagga eller handsignallykta (fig. 11—13) skall spår-vagn stannas så snart ske kan.
2. Visas stillahållen stoppsignal (fig. 14—16) får spår-vagn föras fram till signaleringsstället (stoppgränsen).
3. Visas samtidigt signaler från signalanordning och signalgivare skall signalgivarens signal åtlidas.
4. Felaktig, otydlig eller ofullständig signalbild betyder ”stopp”.
5. Misstänker den som får annan signal än stoppsignal att åtlydnad därav skulle medföra fara, underrättas signalgivaren härom.
6. Förare är skyldig åtlyda polismans signal.

§ 6.

**Signalmedel och signaler på linjen
och vid vagnhallar.**1. *Trafikljussignal för allmän trafik.*

- a) Signal, som kan visa fast sken i färgerna rött, gult och grönt.

<i>Signalbild</i>	<i>Betydelse</i>
Rött sken	”Stopp”
Grönt sken	”Kör”
Gult sken som visas jämte rött eller grönt sken	”Växling till grönt resp. rött sken är omedelbart förestående”.

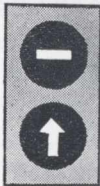
- b) Signal, som kan visa rött fast, gult blinkande eller gult fast sken.

<i>Signalbild</i>	<i>Betydelse</i>
Rött sken	”Stopp”
Gult blinkande sken	”Körning med varsamhet tillåten”
Gult fast sken	”Växling till rött fast sken är omedelbart förestående”.

2. Spårvägssignal.

a) Spårvägsbildsignal.

Signal, som kan förekomma dels ensam, dels i kombination med trafikljussignal för allmän trafik, och visar vitt eller brandgult sken mot spårvagn med någon av nedanstående signalbilder.

Signalbild	Betydelse
 <p>1.</p>	<p>”Stopp”</p> <p>Växling till ”Pil” resp. ”S” är omedelbart förestående</p>
 <p>2.</p>	<p>(Blinkande) ”Körning med varsamhet tillåten”</p> <p>(Pil) ”Kör”</p>

Släckt signal ”Stopp”

Anmärkning:

I vissa fall förekommer endast ”S” och ”Pil”.

b) Spårvägsfärgsignal.

Signal, som kan visa rött fast, grönt fast eller gult blinkande sken. Rött fast sken och gult blinkande sken kan visas samtidigt.

*Signalbild**Betydelse*

Rött fast sken

”Stopp”

Grönt fast sken

”Kör”

Gult blinkande sken

”Körning med varsamhet tillåten. Tåg finns eller arbete pågår på framförvarande sträcka”.

Rött fast +
gult blinkande sken

Skärpt uppmärksamhet skall iakttagas. Hastigheten skall så anpassas att tåget kan stanna på den sträcka som kan överblickas av föraren.

”Stopp för tåg. Växeln lokalt omläggbar.

Körning med varsamhet tillåten efter signal från signalgivare eller särskild order från TLX”.

Släckt signal

”Stopp”

Anmärkning:

1. I vissa fall förekommer endast "rött" och "grönt" i signalen.
  2. Signalsträcka slutar vid nästa signal eller vid slutmärke.
- c) Avgångssignal, s.k. A-signal, användes i samband med manuell tågmöteskontroll vid enkelspårsdrift. A-signal kan visa gult lysande A alternativt rött fast sken.

3.

4.

*Signal**Betydelse*

Lysande A

"Avgång tillåten"

Rött fast sken

"Stopp"

Släckt signal

"Signalen skall betraktas som obefintlig".

3. *Vägförskörningssignal.*

Uppsättes före vägförskörning i plan, som är försedd med vägförskörningsanordning.

5.

Signallyktan kan visa rött fast sken eller vitt fast sken.

Signalbild

Betydelse

Rött fast sken

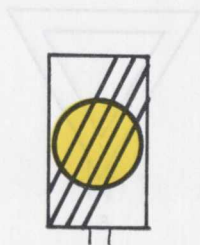
”Stopp”

Vitt fast sken

”Vägförskörningen är spärriad”

Släckt signal

”Stopp”

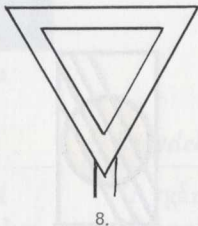
4. *Slutmärke.*

6.

Utmärker punkt i spår på särskild banvall där signalsträcka upphör efter spårvägförskörningssignal.

5. *Ogiltighetsmärke.*

Ogiltighetsmärke skall sättas upp på signalanordning, som ännu ej tagits i bruk. Det skall sättas upp även på signalanordning, som tagits ur bruk, om detta förhållande ej framgår av annan åtgärd.

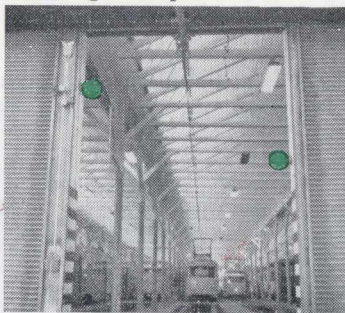
6. *Lystringsmärke.*

Lystringsmärke — vit triangel — utmärker plats i spåret där lång utsignal skall ges med vagnens ljudsignalanordning.

7. *Kontrollsignal.*

9.

Signallampa med brandgult fast sken.
Gul bakgrundsskärm med svart kantrand.
Kontrollsignalen är normalt släckt, men är tänd
då särskild uppmärksamhet är påkallad.
Ex: Vid hållplats med övergång till annan linje
när anslutningståg nalkas.

8. *Ljussignal i vagnhallsportar.*

10.

Lamporna lyser med grönt ljus när jaluporten
är helt uppe.
Spårvagn får ej föras genom portöppningen
förrän det gröna signalljuset tänts.

9. *Signalgivarens arm, röd signalflagga och handsignallykta med gult och rött sken.*

Följande signaler användes.

a) ”*Stopp*” (rörlig stoppsignal)

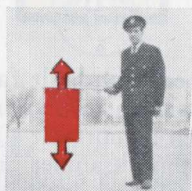
Dagsignaler

Mörkersignal

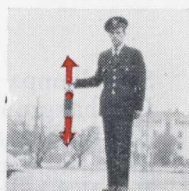
11.

Handen föres snabbt flera gånger fram och åter i sidled.

12.

Flaggan föres snabbt upp och ned.

13.

Lykta, med gult eller rött sken, föres snabbt upp och ned.

Betydelse: Spårvagn skall stannas så snart ske kan.

b) ”*Stopp*” (stillahållen stoppsignal)

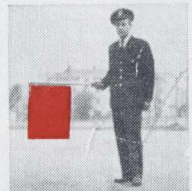
Dagsignaler

Mörkersignal

14.

Handen hålles i huvudhöjd med utsträckt handflata.

15.

Flaggan hålles utsträckt i midje-höjd.

16.

Stopplykta (handsignallykta) med rött sken användes såväl stationärt som av signalgivare.

Betydelse: Spårvagn får framföras till signaleringsstället.

c) "Varsamhet"

Mörkersignal
Högsta hastighet ca 10 km/tim

17.

Varsamhetslykta (handsignal-
lykta) med gult sken användes
såväl stationärt som av
signalgivare.

d) "Körning framåt tillåten"

Dagsignal

18.

Mörkersignal

19.

Armen resp. lyktan föres sakt i cirkel.

e) "Back"

Dagsignal

20.

Armen föres sakta flera gånger fram och åter i sidled.

Mörkersignal

21.

Lyktan föres sakta flera gånger fram och åter i sidled.

f) "Koppling"

Utgångsläge: Stillastående i närheten av vagn, som skall tillkopplas. Vid någon av nedanstående signaler föres vagn sakta närmare för tillkoppling.

Dagsignaler

Mörkersignaler

Rörelse framåt

Rörelse bakåt

Rörelse framåt eller bakåt efter signaler enligt figur 18 resp. 20.

När rörelse skall stanna ges **rörlig stoppsignal**.
Se figur 11.

22.

Lyktan föres sakta i cirkel. När rörelse skall stanna föres lyktan snabbt upp och ned.

23.

Lyktan föres sakta fram och åter i sidled. När rörelse skall stanna föres lyktan snabbt upp och ned.

10a. *Bansignaltavla.*

Då arbetare befinner sig i eller i farlig närhet av spåret, skall bansignaltavla utsättas.

Bansignaltavla

(försedd med reflexanordning och lykta med gult blinkande sken).

Framsida

24.

Betydelse: Arbetare i spåret; hastighet högst 10 km/tim; var beredd att omedelbart stanna.

Baksida

25.

Betydelse: Arbetsplatsen har passerats. Hastighetsbegränsningen upphör.

10b. *Orienteringstavla.*

Vid skymd sikt eller i övrigt då så anses erforderligt, skall orienteringstavla utsättas ca 50—80 m framför bansignaltavla.

Orienteringstavla

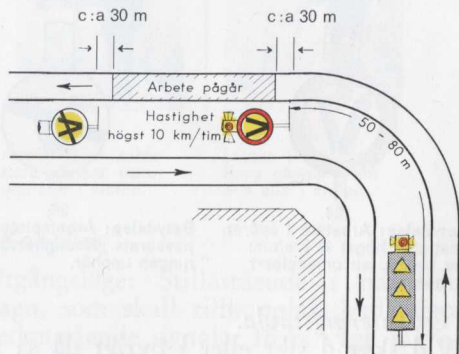
(försedd med reflexanordning och lykta med gult blinkande sken).

26.

Betydelse: Arbetet i spår pågår; nedbringa hastigheten.

Signaltavlorna placeras mellan spåren då båda riktningar avses, i övrigt placeras tavlorna till höger om avsett spår. (Linje 8 till vänster).

27.

Anmärkning:

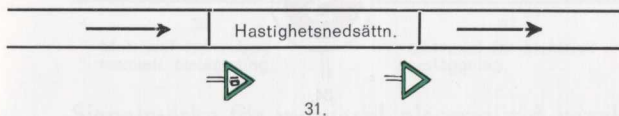
Vid arbete av kortvarig natur i omedelbar närhet av eller på fordon försett med från annalkande spårvagn väl synligt varningsljus erfordras ej ovannämnda bansignal- och orienteringstavor.

11. *Hastighetstavla.*

Hastighetstavla anger början och slutet av bansträcka där begränsad hastighet gäller. På begynnelsetavla anges med siffror högsta tillåtna hastighet i km/tim. Sluttavla är blank.

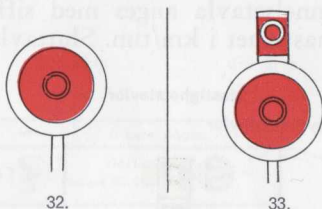
Tavlan, försedd med gult blinkande sken, användes endast vid tillfällig ej tidigare ordgiven hastighetsnedsättning.

Då hastighetsnedsättning gäller båda riktningarna kan tavlorna placeras mellan spåren, i övrigt placeras tavlorna till höger om avsett spår. (Linje 8 till vänster).

12. Signalmärken för obligatoriskt stopp.

a) Stopptavla.

Stopptavla placeras mitt i spåret. Betydelse: "Stopp".
Spåret får ej trafikeras längre än till stopptavlan.

Stopptavla placeras mitt i spåret. Utmärker punkt i trafikspår bortom vilken spåret ej får trafikeras. Vid tillfälligt bruk skall tavlan förses med lykta med rött fast sken.

b) S-märke.

Utmärker punkt i spår där spårvagn alltid skall stannas. Om hinder ej föreligger får vagnen omedelbart startas, sedan utsignal givits.

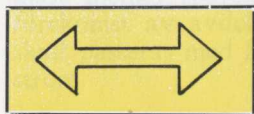
c) Röd ring på hållplatsstolpe.

35.

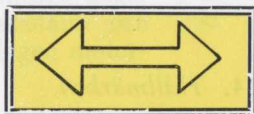
Utmärker hållplats med stopplikt.

13. Signalmärke för motväxel på särskild banvall.
(I undantagsfall även annan plats).

36.

Motväxel för enbart
manuell omläggning.

37.

Motväxel för elektrisk
omläggning.

Signalmärke för motväxel placeras vid växel-
spetsen till höger om spåret. I undantagsfall
där sådan placering ej är möjlig, anbringas
märket mellan spåren eller intill kontaktled-
ningen.

13. *Signalmarke vid markdetektor.*

38.

Signalmärket utmärker markdetektor belägen på större avstånd än 20 m före motväxel eller ljussignal på särskild banvall eller där sikten är skynd mellan dessa platser.

För impuls till markdetektor skall vagnens omkopplare för körriktningsvisaren vara tillslagen när märket passeras.

a) för önskad tågväg.

b) för erhållande av körsignal (ljussignal).

14. *Hållmärken.*

a) Gult tvärgående streck målat mellan rälerna.

På plats där spårvagn skall stannas anger det gula strecket mellan rälerna stoppställe i förhållande till övergångsställe, köräcke, utrymme för tåg, kontaktlednings- eller andra elektriska manövreringsanordningar.

39.

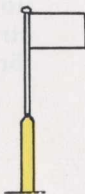
b) Gult tvärgående streck med eller utan siffra målat på refugens kant. Tågsätt med fler vagnar än två skall stannas vid märke, vars siffra motsvarar antalet vagnar i tåget.

3

40.

15. *Gulmålad hållplatsstolpe.*

Hållplatsstolpe, vars nedre del är gulmålad, markerar att spårvagn skall stannas så, att främre dörrarna befinner sig mitt för hållplatsstolpen.

41.

16. *Sektionsmärke.*

Sektionsmärke utgöres av en rund gul skylt, upphängd på tvärtråd invid kontaktledningen eller placerad på mast mellan spåren. Märket anger förekomst av avdelningsisolator och skall passeras med frånslagen motorström.

42.

17. *Tilläggstavla till varningsmärke vid sprängningsarbeten.*

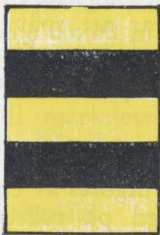
Förare av fordon försett med radiosändare skall stänga av anläggningen då arbetsplats med vidstående varningsmärke passeras.

43.

18. *Varningsmarkering.*

Sträcka utmed vägg, staket eller dylikt, som saknar skyddsutrymme, är punktvis markerad med skyltar med omväxlande gula och svarta ränder. Samma markering återfinns på pelare, stolpar o.dyl. som står uppsatta inom skyddsutrymmet så nära spåren, att risk föreligger för klämning mellan fordon och pelare.

44.

Markerar: Skyddsutrymme saknas.

19. *Signalmarke vid enkelspårsdrift på dubbelspår i gata.*

45.

Såväl påbudsmärke (gällande ej spårbunden trafik) som varningsmärke med tilläggstavla skall för mötande fordonstrafik markera vänsterspårsdrift.